

Pető Attila

EGYSZERŰEN, ÉRTHETŐEN

Készüljünk a KRESZ-vizsgára!

Az elméleti vizsga ismeretanyaga „B” kategóriához

Az aktuális KRESZ módosításokkal, a motoros és teherautós szabályokkal

A KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS ALAPELVEI

A KRESZ a közutakon és közforgalom előtt el nem zárt magánutakon folyó közlekedést szabályozza a

	közúti járművek vezetőire,	gyalogosokra,	utásokra.
<i>példák:</i>	<i>A jelzőőr piros fényű lámpával adott jelzésére meg kell állni.</i>	<i>Gyalogosok zárt csoportja nem közlekedhet kerékpárúton.</i>	<i>Az utasnak tilos a vezetőt a vezetésben zavarni.</i>

Aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles

- a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani,
- a közúti jelzések rendelkezéseinek, továbbá a forgalom irányítására, ellenőrzésére jogosultak utasításainak eleget tenni,
- úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot **ne veszélyeztesse**, másokat közlekedésükben indokolatlanul **ne akadályozzon**, és **ne zavarjon**.

A közlekedés szempontjából indokkal történő zavarás és akadályoztatás megengedett.

Például a várakozóhelyre betolátásnál a mögöttes forgalom rövid időre megállásra kényszeríthető.

Indokkal sem akadályozható:

- megfordulás, hátramenet közben a többi jármű vezetője
- a bennünket éppen előző jármű (pl. a sebesség fokozásával)
- párhuzamos közlekedés esetén a belső sávokban a mögöttünk gyorsabban érkező jármű.

Indokkal sem zavarható:

- a villamospályán történő haladással a villamos
- előzésnél, kikerülésnél a szemből érkező jármű
- előzés utáni visszatérésnél az a jármű amelyiket megelőztünk
- a gyalogos, ha elsőbbsége van.

Bizalmi elv:

Jogosan számíthat mindenki arra, hogy a közlekedési szabályokat mások is betartják.

Azonban, ha azt észleljük, hogy a másik közlekedő szabálysértésével veszélyhelyzetet teremt, a biztonságot szem előtt tartva mindent meg kell tenni egy lehetséges baleset elhárításának érdekében.

Elsőbbség:

Továbbhaladási jog a közlekedés más résztvevőjével szemben. Az elsőbbséggel rendelkező jármű nem kényszeríthető haladási irányának vagy sebességének hirtelen megváltoztatására. Ugyanakkor számtalan olyan helyzet adódhat, amikor elfogadható indokkal zavarni, sőt akadályozni is szabad azokat.

Az elsőbbséggel rendelkező gyalogos akadályozása és zavarása azonban **mindig TILOS!**

A szabályok és közúti jelzések összefüggése:**Rendőr**

Útkereszteződésben a piros fényjelzés felől érkező jármű továbbmehet, ha részére a rendőr szabad utat biztosít.
(a rendőr felülbírálja a lámpát)

Közúti jelzőlámpa

Útkereszteződésben a zöld fényjelzés felé közlekedő akkor is továbbmehet, ha előtte „Állj! Elsőbbségadás kötelező” tábla van.
(a lámpa felülbírálja a táblát)

Közúti jelzőtábla, útburkolati jelek

Útkereszteződésben a **STOP tábla** felől közlekedő jármű a balról vagy jobbról érkezőnek is elsőbbséget ad.
(a tábla felülbírálja a szabályt)

Írott szabály

Útkereszteződésben a jobbról érkező járműveknek elsőbbséget kell adni.

A JÁRMŰVEZETÉS FELTÉTELEI

Járművet az vezethet, aki

- a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, azt vezetés közben magánál tartja és a jármű vezetésétől eltöltve nincs,
- a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van,
- a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.

Ha a kerékpáros vezetésére képes állapotban van, akkor vezetés előtt kis mennyiségű alkoholt fogyaszthat.

A jármű vezetését nem engedheted át olyan személynek, aki e feltételeknek nem felel meg!

A gépkocsi vezetője menet közben **kézben tartott** mobil rádiótelefont **nem használhat**. Ennek megfelelően leengedett vasúti sorompó előtt álló autóban telefonálhatsz kézben tartott készülékkel, de menet közben csak kihangsúlyítóval, headsettel szabad a mobiltelefont használnod.

A jármű érvényes hatósági engedélyét a vezetőnek vezetés közben magánál kell tartania. A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet fennállása szintén a járművel közlekedés feltétele.

Napi első elindulás előtt ellenőrizned kell:	a fékberendezés	a kormányberendezés	a rendszámtáblák
	a gumiabroncsok	a világító és jelzőberendezések	állapotát, meglétét

A külföldre távozó magyar rendszámú gépjárművet „H” betűt feltüntető államjelzéssel kell ellátni.

Hóláncot csak havas, jeges úton szabad használni.

MŰSZAKI HIBA

Menet közben haladéktalanul meg kell állnod:

ha a jármű olyan hibáját észleled, amely balesethez vezethet, különösen, ha elromlott a jármű:

- a kormány szerkezete
- üzemi fékberendezése
- az összes féklámpája
- az irányjelző berendezése hibája esetén, kivéve ha kézzel megfelelő irányjelzés adható
- bal oldali első vagy hátsó helyzetjelző lámpája, kivéve, ha a jármű kivilágítása nem szükséges

(Az elromlott járművet lehetőleg az úttesten kívül kell elhelyezni, illetve ahol a várakozás nem tiltott.)

Tovább haladhatsz a legközelebbi olyan helyig, ahol a hiba elhárítható:

- a közlekedés biztonságát közvetlenül nem veszélyeztető műszaki hiba esetén
- ha az elromlott bal oldali első vagy hátsó helyzetjelző lámpa a távolsági fényszóró és a hátsó helyzetjelző ködlámpa kivételével más lámpával helyettesíthető

Ha az ilyen műszaki hiba autópályán vagy autóúton következik be, arról a legközelebbi lehajtásra szolgáló úton, illetőleg útkereszteződésben le kell térni.

Elakadást jelző háromszöggel meg kell jelölni az elromlott gépjárművet:

△ lakott területen kívül az úttesten vagy a leállósávon.
(a háromszög vészvillogóval nem helyettesíthető)

Elakadást jelző háromszöget nem kötelező használni, bár lehet, vagy vészvillogóval helyettesíthető:

△ lakott területen kívül útpadkán, várakozóhelyen, illetve lakott területen belül.

MEGKÜLÖNBÖZTETŐ JELZÉSEKET | FIGYELMEZTETŐ JELZÉST

HASZNÁLÓ JÁRMŰVEK

Villogó kék fényjelzés és szíréna

Rendőr, mentő, tűzoltó stb., és zárt csoportban haladó villogó kék jelzést használó járművek.

Sárga villogó fény

- útépitő, tisztító, hulladékgyűjtő járművek
- elromlott járműveket elszállítók
- túlméretes járművek és kísérőik
- pénzszállítók, közterese, polgárőrök stb.

Figyelman kívül hagyhatják a következő szabályokat:

A közúti jelzéseket és szinte valamennyi rendelkezést (*KRESZ 24. § - 43. §*), kivéve a vasúti átjárón történő áthaladás szabályait és a rendőr jelzéseit.

Megkülönböztető fényjelzés esetén a megengedett legnagyobb sebességre vonatkozó szabályokat.

A jobbra tartási kötelezettséget.
Egyirányú úton közlekedhet szemből is, de csak 22-06 óra között, max 10 km/órával.

Megállási, várakozási és behajtási tilalmakat.
Max. 10 km/óra sebességgel a járdán is mehet.

Helyes viselkedés e járművekkel szemben:

Minden helyzetben elsőbbséget kell adni, és akadálytalan továbbhaladását (félrehúzóddással és ha kell megállással) lehetővé kell tenni.

A jelzéseit együttesen használó járművet előzni tilos.

A fényjelzését használó álló járművet megközelíteni, mellette elhaladni csak fokozott óvatossággal szabad.

A többi járművel szemben elsőbbségük nincs!

Fokozott óvatossággal szabad megközelíteni.

Jobbról is balról is előzhetők, kikerülhetők.

Többsávos utakon a hóeltakarítást végző ilyen jelzést használó járműveket tilos megelőzni!

GYERMEKEKET SZÁLLÍTÓ AUTÓBUSZ

Tilos a „Gyermekszállítás” táblával megjelölt - úttesten álló, és vészvillogót használó - autóbust kikerülni, valamint mellette a szembe jövő forgalomnak elhaladni. Azaz mögüle is, szemből érkezve is meg kell állni!

Nincs ilyen megállási kötelezettség egyik irányból sem párhuzamos közlekedésre alkalmas úttesten! Előzési tilalom szintén nem áll fenn, amikor egy ilyen - előttünk haladó - busz mellett megyünk el.

VILLAMOSRA VONATKOZÓ KÜLÖNLEGES SZABÁLYOK

- egyenrangú kereszteződésben jobbról is, balról is az érkező villamosnak elsőbbsége van
- az irányt korlátozó jelzések, a behajtási tilalmak nem érvényesek a villamosra
- a körforgalomban haladó járművel a körforgalmat keresztező villamos részére elsőbbséget kell adni
- útszűkületbe történő behajtásnál a villamos elsőbbséggel rendelkezik akkor is, ha irányt változtat.

A FORGALOM IRÁNYÍTÁSA ÉS A JÁRMŰVEK MEGÁLLÍTÁSA

Ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja, a járművek megállítására többek között karjának feltartásával, fehér fény körbeforgatásával, síppal, gépkocsiból tárcsával, vagy akár helikopterről is adhat jelzést.

Ugyanezt megteheti a katonai forgalomszabályozó, a vám- és pénzügyőr, a közúti ellenőr vagy a tűzoltó is.

A közterület-felügyelő, a jelzőőr, a polgárőr jelzőtárcsával, piros lámpával a jármű megállítására utasíthat.

KÖZLEKEDÉS GYALOGOSAN

A gyalogosnak a járdán, ha járda nincs, a leállósávon, útpadkán vagy a kerékpárúton kell közlekednie.

Ha az úton járda, leállósáv, útpadka, vagy kerékpárút sincs, akkor lakott területen lehetőleg, **lakott területen kívül mindig a forgalommal szemben**, az úttest bal szélén, egy sorban közlekedhetnek.

Segédmotoros kerékpárt vagy kerékpárt tolni a menetirány szerinti **jobb oldalon** kell.

Gyalogos az úttesten áthaladhat:	Gyalogos az úttesten NEM haladhat át:
→ ha meggyőződött annak veszélytelenségéről	→ ahol elsőbbsége nincs, és a szabad kilátását akadálykorlátozza
→ ahol elsőbbsége van (pl. zebrán), akkor is, ha a szabad kilátást akadálykorlátozza	→ híd, alagút, aluljáró, felüljáró úttestjén
→ lakott területen főúton az útkereszteződésben	→ autópályán, autóúton (még a leállósávon sem)
→ villamos járdasziget és a közelebbi járda között	→ villamos vagy vasúti pályán az átkelőn kívül
	→ lakott területen főúton az útkereszteződésen, és a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen kívül

Gyalogosnak a járművekkel szemben elsőbbsége van:

 kijelölt gyalogosátkelőhelyen

 az útkereszteződésnél, ha azon az úttesten halad át, amelyre a jármű bekanyarodik

A gyalogosoknak a fenti helyzeteken kívül **NINCS** elsőbbsége:

 „Lakó-pihenő övezet”-ben

 „Gyermekek”, „Gyalogosok” veszélyt jelző tábla után

 villamos megállóhelynél

 megkülönböztető jelzéseket használó járművekkel szemben

GYALOGOSOK ZÁRT CSOORTJA

Gyalogosok zárt csoportja az úttesten, annak menetirány szerinti jobb szélén közlekedhet. Gyerekek zárt csoportja akkor mehet az úttesten, ha az úton nincs járda, leállósáv, útpadka vagy kerékpárút.

A csoport közlekedésére vonatkozó szabályok megtartásáról a csoport vezetője köteles gondoskodni.

Éjszaka és korlátozott látási viszonyok között a csoport bal oldalán, elöl előre fehér vagy sárga fényt, hátul pedig hátra piros vagy sárga fényt adó, a járművek vezetői által kellő távolságból észlelhető lámpát kell vinni.

FÉNYVISSZAVERŐ MELLÉNY

Lakott területen kívül, éjszaka és korlátozott látási viszonyok között fényvisszaverő mellény (ruházat) viselése kötelező:	
	Kerékpárosnak az úttesten, a leállósávon, az útpadkán és a kerékpárúton
	Kézikocsival közlekedőknek az úttesten, a leállósávon vagy útpadkán
	Az állatot hajtóknak, illetőleg vezetőnek (pl. lovasnak) az úttesten, a leállósávon
	A gyalogosoknak, a járműből kiszállóknak az úttesten, a leállósávon, az útpadkán

Nem kötelező használni motor vagy segédmotor vezetése közben, illetve gyalogosok zárt csoportjában.

JÁRMŰVEK KIVILÁGÍTÁSA

Fényképes bemutató a hátsó borítón!

Megnevezés	Színe	Visszajelző	Használata
Helyzetjelző lámpák	elől: fehér vagy *k.sárga hátsó: piros	zöld	Az úttesten álló járművet *éklv. ki kell világítani, kivéve, ha közvilágítás van, vagy egyéb külső fényforrás világít. <i>A pótkocsi nélküli, <6 m hosszú, <2 m széles gépjárművet lakott területen elegendő az úttest közepe felé eső egy-egy első és hátsó helyzetjelző lámpával kivilágítani.</i> Menet közben működik a tompított fényszóróval együtt is!
Nappali menetjelző lámpa	fehér		Lakott területen kívül nappal a tompított fényszóró helyett használható a forgalomban részt vevő gépkocsikon.
Tompított fényszóró	fehér vagy *k.sárga átvilágítási kép	zöld 	Álló járművön csak erős ködben vagy sűrű hóesésben szabad használni. Lakott területen kívül nappal tompított fényszóróval (ha nincs nappali menetjelző lámpa) ki kell világítani a forgalomban részt vevő gépkocsikat. Xenon fényszóró esetén a magasságállítás automatikusan történik.
Távolsági fényszóró	fehér vagy *k.sárga	kék 	Távolsági fényszórót használni - fényjelzés kivételével - csak lakott területen kívül, akár folyamatosan is szabad. <i>Fényjelzést adni a távolsági fényszóró felvillantásával szabad, feltéve, hogy ez a többi közlekedőt nem vakítja el.</i> Tilos a távolsági fényszóró használata: ▲ másik járművel vagy hajtott állattal való szembetalálkozás esetében olyan távolságon belül, ahonnan a fényszóró a szembejövő jármű, illetőleg állat vezetőjét elvakíthatja ▲ a másik jármű követése esetében olyan távolságon belül, ahonnan a fényszóró - a visszapiillantó tükrön át - az elől haladó jármű vezetőjét elvakíthatja ▲ ha a fényszóró az úttal párhuzamos vasúti pályán vagy vízi úton haladó jármű vezetőjét elvakíthatja
Ködfényszóró	fehér vagy *k.sárga	sárga vagy zöld 	Tompított vagy távolsági fényszóró helyett vagy mellett ködfényszórót, továbbá hátsó helyzetjelző ködlámpát abban az esetben szabad használni, ha a látási viszonyok ezt indokolják. Pl. sűrű köd, erős hóesés, porvihar stb.
Hátsó helyzetjelző ködlámpa	piros	borostyán sárga 	
Féklámpa	piros		
Hátrameneti lámpa	fehér		
Irányjelző lámpa	borostyán sárga	zöld nyilak 	A villogás ütemének percenként 60–120 között kell lennie! A hibás irányjelzőt a villogás ütemének gyorsulása jelzi. Az elakadásjelző (vészvillogó) külön kapcsolóval valamennyi irányjelző együttes működtetésével érhető el.

Keresőlámpát és munkahely megvilágító lámpát
mozgó járművön használni nem szabad!

*k.sárga = kadmiumsárga

*éklv. = éjszaka és korlátozott látási viszonyok között